

DENŠA-NO NAKA

VĚTNÝ ROZBOR:

prostudujte si rozbor dané věty, a překladové ekvivalenty si porovnejte s Vaším vlastním překladem. Pokud budete mít v tomto ohledu další otázky, napište mi.

毎日同じ所を通っていても窓から見える木の葉 (konoha) や空や遠くの山の色で季節の変化を楽しむことができます。

Větu lze chápat několika způsoby, v souvislosti od toho, kam až chápeme dosah jednotlivých přívlasků. Na základě toho nám vyvstane několi možností, např.:

“I když každý den přecházím stejnými místy, mohu si vychutnávat změny ročních dob v barvách z okna viděného listí stromů (listí viděných stromů), oblohy či vzdálených hor”

NB přívlasek “**mado-kara mieru**” se může vztahovat jenom na “konoha”, nebo na “konoha-ja sora”, nebo také na vše v rámci “henka”, čím se význam mění:

“I když každý den přecházím stejnými místy, mohu si vychutnávat z okna viděné listí stromů (listí z okna viděných stromů), oblohy či změny ročních dob v barvách (z okna viděných) vzdálených hor.”

“I když každý den přecházím stejnými místy, mohu si v barvách z okna viděného listí stromů, oblohy či vzdálených hor užívat/vychutnávat změny ročních dob.”

tlustým písmem = hlavní věta

podškrtnuté = členy přiřazování (vyjmenovací řada):

červené, modré a fialové = možná celé je přívlasek k “**henka**”, ale možná jenom **fialové**

červené a modré = možná celé patří k přívlasku k “**iro**”, ale možná jenom **modré**

modré = přívlasek k “**iro**”

červené = možná je součástí vyjmenování spolu s “**henka**” (ale možná je součástí přívlasku k “**iro**”)

Rozhodující je i výraz “**IRO-DE**”: může patřit k

1. henka: “... iro-de ...henka” = změny v barvách – šlo by o přívlasek, kterého plné znění by bolo s –no: “...iro-de-**no** ... henka”

2. tanošimu: “... iro-de ... tanošimu” = v barvách si vychutnávat – jde o určení místa/způsobu

XX

Chyby z Vašich slohů, které mohou být užitečné i ostatním:

X číslovky – píšete často arabskou číslicí. Ale v Japonsku je píštou trochu jinak než u nás, tak pokud nejste ochotní naučit se japonský tvar, tak raději pište KANDŽI! Např. – pokud DVOJKU napíšete se slučkou místo ostrým úhlem, Japonec to nemusí pochopit.

X špatně píšete jedničku.

! V japonštině se píše jenom jako JEDNA čára (bez prvního dohora směřujícího háčku)!

X špatně píšete sedmičku.

! V japonštině se píše BEZ příčné čárky!

X hómu37bangó: “nástupiště č. ...”:

lépe: 37ban(gó)-hómu

X džóšaken-wo katte okanakereba narimasen. Tu chybí vysloveně řečené “předem”:

! **maemotte** nebo (formálnější) **arakadžime**.

X (nimocu-wo ...) ...šanai-de amidana-ni irete mo ii desu.

lépe: **nosete**

X Asa-no šanai-de-mo šizuka desu. : My sice říkáme “Ve vlaku je ticho”, ale japonština tu nechápe šanai jako určení místa, ale je to **podmět**, takže by mělo mít –GA, které ale ustupuje před MO a zaniká:

! šanai-**mo** ...

X přes tabulku genkó-jóši nesmí nic přechýlívat – přechýlující prvky mají být uvnitř posledního čtverečku spolu s předchozím písmenem.

Tvar -TE

X šabete: šabeRu je souhláskové sloveso, to –R je součástí jeho kmene, proto se ohýbá stejně jako třeba wakarū (wakari-, šaberi-):

! šabe**Te**

X suiDe imasu: sloveso suKu: jeho kmen končí neznělou souhláskou, takže i –TE je neznělé:

! sui**Te** imasu

X ...hito-ga ookute, ... : u vnitřněvětného předělu používají slovesa nefinálního tvaru: pravá (činnostní) slovesa na –U používají tvar na –TE (“přechodník”), ale vlastnostní slovesa (“adjektiva”) na –I používají tvar na –KU:

lépe: ...hito-ga oo**KU**, ...

X Pardubice: パルドビツエ: „du“ je možné přepsat malým „u“:

lépe: パルドビツエ

X norikaeranakereba: pozor na rozdíl sloves souhláskových (kaeR-a-nai) a samohláskových (kaE-nai)!

! norika**en**akereba

X ČD - je lépe přidat transkripci a vysvětlení pro japonského příjemce textu:

lépe: ČD (チェスケー・ドラーヒ、チェコ鉄線)

X ...no seki icumo jotei-šite : vynechání pádové přípony je silně hovorové, nehodí se do písemného projevu:

! ...no sekki-**wo** /-**wa** icumo...

X Sloh se má začínat NADPISEM a pak Vaším jménem.

X Daigaku-no ičinensei-ni maišú ... daigaku ni ikimašta.

! ... ičinensei **de** (= tvar -TE od spony DA) NEBO: ...ičinensei **datta toki** NEBO:
...ičinensei-**no toki**

X ikimasu keredomo ičigacu... : Za spojky se píše čárka:
! ikmasu keredomo, **ičigacu**...

X 一月に一回 : pozor na rozdíl *ičigacu* (一月) a *ikkagecu* (一ヶ月). Slovo *ičigacu* 一月 znamená jenom „leden“!
! 一ヶ月に一回

X パルドビツエ: pro japonského příjemce mého textu je dobré být ohleduplný na případné jeho neznalosti, a proto:
lepší: パルドビツエという町 (nebo –to iu tokoro apod)

X パルドビツエ (私の家はパルドビツエの近くです。) から... : Bodka za větou, která představuje vložku v závorce, nepatří.

X 私の家はパルドビツエの近くです。 Je pravda, že někdy může spona DESU nahrazovat (zkracovat) výraz „NI ARIMASU“ – hlavně ve výrazech typu: Doko **desu** ka? Mukó **desu**. (to jsou vlastně zkrácené formy – plná (a gramaticky logická) forma zní: Doko-**ni arimasu** ka? Mukó-**ni arimasu**. V tomto případě to ale nezní dobře.
! ...no čikaku-**ni arimasu**

X Brno-ni iku-no mae-ni: Pozor na pomocná slova („slovce“), která mají nominální (substantivní) charakter! Jsou to různá označení polohy (=naše předložky) – *mae, ue, šita*..., ale i jiná slova jako *hazu, wake*. K těmto slovcům se skrz –NO vážou jenom substantiva! (-no vytváří přívlástek substantiva k jinému substantivu!). Ale slovesa (pravá i vlastnostní – „adjektiva“) mají v moderní japonštině tu vlastnost, že jejich finální tvar (přísudek) slouží i jako přívlástek (naše „příčestí“) k následujícímu substantivu, bez jakéhokoli formálního prvku mezi slovesem a substantivem. Proto:

! Brno-ni **iku mae-ni**

X 予約して置きます。 : Když je sloveso v pomocné (ne plnovýznamovém) použití, nepíše se znakem (slovesa jako *iu, iku, kuru, oku*...):
! 予約しておきます。

X zakončení věty „(...desu) kara“ je silně hovorové. V písemném projevu se musí věta končit slovesem – i když jenom formálním (sponou –desu):
! „(...da) kara **DESU**.“

X 会いたり : -tari se napojuje na stejný kmen jako –te!
! **attari**

X rjóšín-wo mitari... Tu jde o anglicismus („to see my parents“): v japonštině, podobně jako v češtině, se sloveso „vidět“ v tomto významu nepoužívá.
! **tazunetari NEBO –(-wo hómon-ši) ni kaettari**...

X Brno-kara Praha-made tokkjú-de noremasu. „noru“ se váže s „-ni“ („nastoupit NA“), i když je používáme ve smyslu „jet“:
! tokkjú-**ni noremasu** NEBO (možná lépe) tokkjú-**de ikemasu**.

X 二つ会社がブルノからプラハまでの線を与えます。 “poskytují spoj“ -
! bin (便) ve smyslu „spoj“

X ČD (české dráhy) : - když přepisujete v latince, musíte zachovat původní (český) pravopis, tj. i s velkým Ć:
! ČD (České dráhy)

X ČD (české dráhy) という会社: pro Japonce je ohleduplné, když cizí název přeložíme:
lépe: ČD (České dráhy, チェコ線) という会社

X ČD という会社 : „iu“ se píše znakem, jenom když je plnovýznamové „řít“.
! ČD という会社

X ČD という会社 : můžete upřesnit:
! ČD という交通会社

X 静か車両
! 静かな車両

X ブルノープラハ線
lépe: spojovník ve smyslu „kara“ psát jako vlnovku

X 便利ですけど商品... po spojkách se píše ČÁRKA
! 便利ですけど、商品...

X 便利ですけど : „kedo“ – nehodí se do formálnějšího písemného textu.
! keredomo

X (車内の) 商品のねだんはちょっと高くて、いつも自分の軽食を作ってみます。
Toto „te mimasu“ je, předpokládám, motivováno anglickým vyjádřením typu „I´m trying to...“. V tomto kontextu se však nehodí, protože znamená něco jako „pokouším se udělat, abych viděl, co to udělá“. V japonštině se ale může použít třeba „te oku“ (= „do zásoby“, „pro jistotu“, „raději“):

! 作っておきます

X Brno-ni kaeru toki, denša-mo konde imasen: „-mo“ v tomto postavení by znamenalo „Když se vracím do Brna, vlaky taky nejsou plné. Tu ale patrně jde o něco jiného: -MO patří k TOKI:

! Brno-ni kaeru toki-**mo** denša-**ga** konde imasen. „Taky když se vracím, vlaky nejsou plné“.

X Praha-kara dekakemasu. – „dekakeru“ by tu znamenalo spíš „odcházím z Prahy (loučím se s ní)“, tu Vám ale jde o význam „odjíždím / vyjíždím z“, proto:

lépe: Praha-kara **šuppacu-šimasu**.

X hómu taun – ad-hoc-anglicismy se dají použít, ale pokud píšete písemný text, kde máte možnost ověřit si dané slovíčko, tak se anglicismů vyvarujte:

! **furusato** (故郷), **džika** (自家), **džikka** (実家 - používaly obvykle jenom vdané ženy o svých rodičích, ale dnes se používá už všeobecně), **džibun-no kazoku (no tokoro)**...

X **nišúkan-ni ikkai** : “Jednou za...” a podobné výrazy: v japonštině existuje ještě prostředek, který my nemáme, a to příponové –OKI-NI = “ob”, “s vynecháním...”: ičiniči-oki-ni = “s vynecháním jednoho dne = každý druhý den, ob-den”.

také: **nišúkan-oki-ni** = ob dva týdny, jednou za dva týdny

X **1 4 時** : v japonštině nepoužívají tento „německý“ model, který je zvykem i u nás, ale říkají:

lépe: **gogo nidži**

X ... 。けれども、... : “keredomo” jako začáteční spojka je silně hovorové. V písemném projevu se nehodí.

! ... 。 しかし、... / でも、...

X 高校生 – střední škola je zkráceně „kókó“, ne „kógaku“!

! 高校生

X šabete : slovesu šaber-u je souhláskové (-r- je součástí kmene, jako třeba u „waku“)
! šabeTTe

X šukudai-wo ucušite imasu. Možná jste myslela „opisují si (jeden od druhého) úkoly“:
lépe: šukudai-wo **OTAGAINI** ucuši-ATTE imas (2. základ + -au 合 う = vzájemně)

X zakončení věty „(...desu) kara.“ je silně hovorové. V písemném projevu se musí věta končit slovesem – i když jenom formálním (sponou –desu):

! „(...da) kara **DESU**.“

X Gakkó-ni cukarete inai desu kara. Dá se rozvíť: “Když to tak udělám, nejsem pak ve škole unavena” (nebo jste spíš myslela “neunavím se?”):

lépe: Só suru-to, ato-wa gakkó-ni cukare(te i)nai nodesu.

X Asa-jori konde imasen. “jori” vyjadřuje “než” – 2. stupeň. Tu ale jde o “jako” ve smyslu “není TAK plný JAKO ráno” – HODO / GURAI:

! Asa-**HODO** konde imasen.

X Suite iru denša-ga suki desu, totemo šizuka-na toki desu. V japonštině, jakmile použijete finální formu slovesa (deSU), tak za ní už nemůže věta pokračovat a musí tam být bodka. Pokud chcete věty provázat, musíte použít některý nefinální (spájející) tvar (de / nanode / desu node ...):

! ... suki desu. Totemo... NEBO: suki **de**, totemo...

X Hito-wa bucukenai ši, osarenai ši, ...

! Hito-ga bucukenai ši,

bucukeru –

předmětové sloveso – “v.t.” (kdo が) si narazí / uhodí (co を) o co (こ)
(kare-ga) doa-NI atama-**O** bucukena = udrel si hlavu o dveře

používá se i v tzv. „pasivu ujmy“:
 džidóša-NI bucuKERAREta = narazil do mňa bicykel (zrazil ma)

bucukARu –

podmětové – “v.i.”: kdo/co (誰) narazí (do čeho 何)
 iši-GA atama-NI bucuKatta = kameň (ma) udrel do hlavy
 dampuká-ga denčú-NI bucuKatta = nákladník narazil do stĺpu

X Takusan denša-ni: když je počítané substantivum (*denša*) v nepřímém pádu (tj. není v pádu –ga, -wo, nebo s tématem –wa), jeho příslovkové určení počtu (*takusan*) se na něj musí vázat přes –no:

! takusan-**no** denša-ni

X fuju-ni denša-ni noru koto-ga kirai desu. Takusan denša-ni danbó-wa kinó-šite imasen.
 Tu se hodí “vysvětlovací” zakončení “-no desu” (“totiž”):

lépe: ... kinó-šite i**NAI NO DESU**.

X ... dekimasu . Keredomo : “keredomo” jako začáteční spojka je silně hovorové. V písemném projevu se nehodí.

! ... dekimasu . Šikaši / Demo, ...

X denša-de ikimasu: “Jedu / jezdím”, pokud nemíníte “Jedu někam”, ale všeobecně, jen jako aktivitu, se v japonštině říká spíš:

lépe: denša-**ni norimasu**.

X cukareta demo „i když jsem unavená“. „demo“ tu není pádové „de“ + kontextové „mo“. To „de“ tam je přechodník od spony. Tudíž, „demo“ = „i když je (kým/čím)“. I u ostatních sloves se „mo“ připojuje na přechodník, takže:

! cukarete **ite mo**

X džókjaku-ni jottemas

! džókjaku-ni **jorimasu**

X jottemas: v psaném stylu je nutné psát úplnou, nestaženou formu:

! よってぃます

X utattari koto mo arimašita. Tvar „-tari“ je svojí podstatou „nōmen“ – je jmenné, a proto nemá schopnost být přívlastkem k substantivu (*koto*).

! utattari **suru** koto mo arimašita NEBO: utattari **mo** arimašita. NEBO: utattari **šita** koto mo arimasu.

X ...omoimasu. Keredomo, ... Toto je silně hovorové. Svojí podstatou je „keredomo“ příponová spojka, připájející se na přísudkové sloveso:

! ...omoimasu **keredomo**, ... NEBO: ...omoimasu. **Šikaši**, ... / **Demo**, ...

X Fuju-wa denša-de noru koto-wa kirai-desu.

! ... denša-**ni** noru...

X 三月の切符. NB: Výraz 三月 je SANGACU = březen. V Kansai sice existuje i výraz „micuki“ = tři měsíce, psáno stejně, ale to je jenom oblastní, nespisovný výraz. „Tři měsíce“ se v hjódžungo řekne SANKAGECU - 三ヶ月.

X Donna teirjúdžo: “Donna” = jaký (tj. jak vypadá). Tu ale míníte Jaký=**KTERÝ**, což je: ! **Dono** teirjúdžo, NEBO: **Nani-eki**

X Donna teirjúdžo-de tomaru: “tomaru” patří k slovesům bytí na místě (iru, suwaru, tacu, neru), proto se váže s -NI, ne -de:

! Donna teirjúdžo-**ni** tomaru

X Donna teirjúdžo-de tomaru: -u je budoucí čas, tu se hodí:

lépe: tomatta (jsme se zastavili) NEBO tomatte **iru** (stojíme)

X Donna teirjúdžo-de tomaru šanai hókoku-de kikimasu. : Tu jde o vedlejší opytovací větu, musí tam být -ka:

! Donna teirjúdžo-**ni** tomatte iru **ka** šanai-hókoku...

X Donna teirjúdžo-de tomaru šanai hókoku-de kikimasu : tu se to “hókoku” bere jako služba zákazníkovi, a tudíž v japonštině – typickém byznysovém jazyce – se to spíš řekne z hlediska konzumenta:

lépe: ... hókoku-**de** **wakarimas** NEBO: hókoku-**de** **širasaremas**. NEBO: hókoku-**ga** **širasete kuremasu**.

X ótomatto-jori, šašó-wa kippu-wo čekku-šimasu. Toto je typický příklad, kdy je důraz na podmětu (šášó). A kde je **důraz**, tam nemůže být **téma**!

! šašó-**ga** kippu-wo čekku-šimasu.

X přecházející malá cu, čárky a tečky – pište do společného čtverečku spolu s předcházejícím písmenem.

X Suwaremasu kara, noru toki-**ni** hito-wo ~~ue~~uukari... – Nějak mi to logicky nesedí. Buď jste myslela:

! Suwaremas**en** kara (Protože si nemohu sednout)

NEBO:

!Suwareru-**jó-ni** “Abych si mohla sednout”

X hito-wo uukari, aši-wo funtari: zopakujte si tvoření kmenu na -T!

! **uttari**, aši-wo **fundari**

X čiiisai-kara. Tu asi míníte “od mala”, ale co jste napsala, znamená “protože je malý” (když “kara” následuje po slovesu, je spojkou!):

! čiiisai-**toki** kara

X denša-de tazune-**ni** ikimašita. – nezní úplně (“jezdívala jsem vlakem navštívit”). Chcete asi: “jezdívala jsem na návštěvy”:

lépe: denša-de **hito-wo tazune-ni** ikimašita. NEBO: denša-de **hómon-ni** ikimašita. NEBO **šinseki-ja tomodači-wo tazune-ni**.

X Obásan-wa Beskidi-de sunde ite: slovesa bytí na místě (iru, aru, sumu, tomaru, suwaru, tatu, neru) vyjadřují místo skrz –NI, ne –DE:

! Beskidi-**ni** sunde ite...

X Obásan-wa Beskidi-de sunde ite: Je potřebné být laskavý vůči čtenáři, který nemusí všechno apriori vědět, a proto nové názvy a pojmy jednoduše vysvětlit:

třeba: Beskidi-**to iu (tóhoku-no Moravia-ni aru) sanči-ni** sunde....

X suwarete imasen dešita: u potenciálu se –TE IRU běžně nepoužívá:

! suware**masen dešita**.

X Suwaremasen dešita, tokoroga denša-de jasumemašita. Japonské “spojky” (Tokoroga, Sošite, Nazenara) se používají na ZAČÁTKU věty. Ke spojení dvou vedlejších vět má japonština jiné prostředky – tvary sloves (-ga, -keredomo, -te, -kara), a čárka se píše až ZA NĚ:

! Suwaremasen **dešita-ga**, denša-de...

X Šanai šizuka-ni natte, ... Jelikož nezmiňujete, že předtím by tam byl chaos/hluk, tak NARU se moc nehodí.

lépe: Šanai(-wa) šizuka-**de (atte)**, ...

X saišo-no basu-tei-ni norimasu: DE

! basutei-**de** norimasu

X doko-de-mo suwarenai – slovesa bytí na místě – NI:

! doko-**ni**-mo

X aruki-no hó-ga 好...

lépe: aruku **hó**

X hó-ga konomimasu – konomu je činnostní sloveso, s předmětem na –WO:

! hó-**wo konomimasu**

X okiru rašii desu. Tady jde zřejmě o „vzbudit se“, ne „vstát“ (jde o jízdu vlakem):

! **mezameru / sameru**

X okiru-rašii desu. Asi jste mínila „Zdá se, že se (vždy) probudím“, což se ale vyjádří jinak, např:

! okiru **jó-na hito desu**.

X kazoku-wo aitai

! kazoku-**ni** aitai

X hoka-no hito-to osaenai ši,... Tu se hodí použít vzor “2.základ + au” = vzájemně / se / jeden druhého:

lépe: ... osae-**awanai** ši, ... = **se (=navzájem)** netiskneme

X fun'iki okage-de: “okage” je substantivum, takže se jiné substantivum se na ně musí vázat příponou –no:

! fun'iki-**no** okage-de.

X inemuremasu / inemutta : Výraz “inemuri” funguje jenom jako substantivum. Sloveso je:

! inemuri-**suru**